

N:o 16.

Redaktör och utgifvare:
FRANS J. HUSS.

Expedition:
Kammakargatan 50, n. b.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 15 Oktober 1895.

Pris:
Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre.

Annonspis beräknas efter rutor
af visst antal petitdrar.

15. Årg.

Esther Sidner.

Bland svenska sångartister, som på senare år låtit höra sig i utlandet, intager fröken Esther Sidner ett framstående rum. Här i sitt hemland och särskildt i hufvudstaden har den behagliga sångerskan sedan flera år tillbaka vunnit stora sympatier för sin musikaliska begåfning och sin dubbla talang som pianist och sångerska, i hvilken senare egenskap hon numera uteslutande framträder offentligt och snart nog låter höra sig på en egen konsert i Musikaliska akademien. Hennes återkomst till hemlandet och konserterande här ger oss en särskild anledning att nu med hennes porträtt föröka vårt bildergalleri af inhemska musikartister.

Att musikaliska anlag kunna gå i arf, derpå tyckes fröken Sidner lemna ett bevis, hvars fader var den djupt musikaliske konsistorienotarien, ledamoten af Musikaliska akademien, magister Anders Sidner i Hernösand, J. A. Josephsons så högt värderade vän, som äfven var musiklärare vid elementarläroverket i nyssnämnda stad.

Esther Fredrika Sidner föddes den 30 augusti 1866 och var endast tre år vid faderns fränfalle. Den unga flickans musikaliska anlag befunnos väl

förtjena en högre utbildning, och hon blef sålunda elev vid vårt konservatorium 1884. Hennes hufvudstudium var sedan under fyra år pianospelet, hvori hon gjorde stora framsteg, men från 1886 gjorde hon äfven sången till hufvudämne, hvilken ej mindre framgångsrikt odlades till hennes utträde ur konservatoriet 1890. Hon hade då der äfven som biännen haft

harmonilära, deklamation, italienska språket m. m., hade under fyra år erhållit stipendier och vid afgang från läroverket belönats med konservatoriets jeton.

Såsom pianist gjorde fröken Sidner sin talang känd på offentliga konserter i egenskap af utmärkt ackompanjatriss, efter hvad vi erinra oss, från 1887, då hon biträdde fröken Agnes Janson

på en konsert i musikakademien. Hennes smakfulla ackompanjemang fick man sedan höra på åtskilliga andra konserter af Franz Neruda m. fl.

I början af 1890 beredde fröken Sidner åt en talrik åhörarekrets en angenäm öfverraskning, då hon vid en sammankomst af Alliance française lät höra sig som sångerska. Strax derefter, den 22 april, hade hon sin egen första konsert i Musikaliska akademiens stora sal, hvarvid kritiken vitsordade hennes vackra, sympatiska, väl skolade röst och ett om verklig musikalisk begåfning vittnande föredrag. Bland hennes sångnummer vid detta tillfälle var äfven Agathas stora aria i »Friskyttan». Ungefär ett år derefter utförde fröken Sidner särdeles innerligt och smakfullt sopranpartiet i Mendelssohns »Paulus» på Musikföreningens konsert och hade vid midten af november å nyo en konsert i Musikaliska akademien, på sätt och vis en afskedskonsert, all-

Esther Sidner.

denstund hon kort derefter anträdde en resa till Paris i och för sångstudier derstädes.

I Paris har fröken Sidner idkat sångstudier för den bekante sångläraren S:t Yves Bax och på senare år haft till lärarinna den utmärkta operasångerskan mme Renée Richard. I början af detta år nämner Le Figaro fröken Sidner såsom en af dennas vid en andra uppvisning mest feterade elever. I den berömde komponisten Massenet har fröken Sidner funnit en vänlig gynnare. Så har hon i april 1893 under hans direktion i Lille sjungit Mirjams parti i hans religiöst lyriska dram »Marie Magdelaine» och äfven i andra franska städer medverkat i hans oratorier. Massenet har också tillägnat henne ett sånghäfte »Depart». I Brüssel har vår landsmaninna äfven gjort sig mycket omtyckt och var å en konsert i Ostende under förlidet år publikens förklarade favorit. På Châtelet och i Trocadero har hon af publiken i Paris varit föremål för varm hyllning, och en kritiker i »Le progrès artistique» yttrar om henne efter uppträdande i sist nämnda konsertlokal: »Denna sångerska har en sällsynt egaliserad röst med vacker timbre och utmärkt skola». Äfven i Monte Carlo har hon konserterat med stor framgång.

Efter hemkomsten denna sommar har fröken Sidner, såsom förr är nämnt, konserterat i Södertelje och på Dalarö samt i dessa dagar rest öfver till Helsingfors, engagerad af direktör Kajanus derstädes att biträda vid en symfonikonsert, hvarefter hon der tänker gifva en egen konsert. Med anledning deraf har hennes här till den 13 oktober bestämda konsert uppskjutits till sista dagen i månaden. Fröken Sidner kommer troligen att stanna i hemlandet året ut men begifver sig i början af nästa år till utlandet igen, der vi tillönska den älskvärda konstnärinnan fortsatt framgång.

Vattendragaren.

Opera i tre akter jemte ett förspel:

Resan öfver S:t Bernhard
af Cherubini.

Handling och text i ny bearbetning af
Ernst Pasqué.

Jean Niclas Bouilly (född 1763, död 1842), textförfattaren till operorna *Léonore, ou l'amour conjugal*, 1798 (Beethovens »Fidelio») och *Les deux journées*, 1800 (Vattendragaren») har icke upfunnit utan upplefvat handlingen i båda dessa operor. En ytterst godmodig och rättänkande man, dock utan fast karakter, har han hela sitt lif igit villigt fogat sig efter yttre för-

hållanden. I sin första opera *Pierre le Grand* (musik af Grétry), 1791, hylade han öppet Ludvig XVI och Marie Antoinette, men allt för snart lät han sig ryckas med af den revolutionära strömmen och blef — »allmän åklagare» i sin fädernestad Tours — en fullkomligt olämplig befattning för en så godmodig man och verkghjertad poet, som hellre räddade revolutionens offer än öfverlemnade dem åt guillotinen. Hans verksamhet den tiden måste sålunda ha varit rik på lefnadsöden, och då han efter den 9 Thermidor (27 juli) 1794, när Robespierre störtades, lemnade sin hårda tjänst och begaf sig till Paris för att der egna sig åt en fredligare sysselsättning (skollärarkallet) och sin kära poetiska verksamhet, då kunde det ej slå felt, att diktaren sökte för scenen använda hvad han upplefvat som *Accusateur public*. Men försigtigt måste det ske, ty ännu alltjemt arbetade guillotinen, och en alltför djerf skildring af en episod från skräcktiden hade kunnat kosta honom hufvudet. Först tre år derefter, 1797, vågade han bringa i musikalisk-dramatisk form en sådan tilldragelse, hvori en ädel kvinna djerft uppträdde mot en blodtörstig despot och utskickad från Vålfärdsutskottet för att rädda sin makes lif, dock förlade han försigtigtvis handlingen till en annan plats än Tours: till det fjerran belägna spanska Sevilla och dertill ett århundrade tillbaka i tiden! Följande året, 1798, den 19 februari, blef denna episod från skräcktiden, i fri bearbetning, med musik af sångaren-komponisten Gaveaux, såsom operan »*Léonore ou l'amour conjugal*» uppförd på Comédie italienne — sju år senare, 1805, framträdande i Tyskland som Beethovens odödliga mästerverk »*Fidelio*».

Ännu tydligare framträder denna från skräcktiden framsprungna levande källa till Bouillys sceniska arbeten i hans operatext »*Les deux journées*». Här om berättar oss diktaren ordagrant följande: »Ett beundransvärdt drag af uppooffrande menniskokärlek hos en savojisk vattendragare till hjälp för en med mig beslägtad magistratsperson, hviken under skräcktiden liksom genom ett underverk räddades af honom, ingaf mig tanken på att gifva folket en lärdom i menniskokärlek, och jag skref på helt kort tid min operabok *Les deux journées*, som jag med glädje anförtrorde åt Cherubini att komponera.» Ehuru vid den tiden Napoleon Bonapartes statskupp af den 18 Brumaire (9 november) 1799 och hans begynnande herravälde som förste konsul fullständigt brutit ultrarepublikanernas makt och en ny tid syntes ha inbrutit för Frankrike, vågade den alltför försigtige Bouilly ännu icke uppkalla sin operatext med dess

rätta namn, d. v. s. försätta densamma uti den tid, som den egentligen tillhörde: i terrorismens tid, då genom den 9 Thermidor och Robespierres störtande katastrofen måste ha inträffat, utan han förlade handlingen återigen ett århundrade tillbaka till »Frondens» tid, hvori den liksom med våld och utan bättre verkan inpressades. De verkligen spännande situationerna i förening med Cherubinis mästerliga musik, som genom sin mäktiga verkan oemotståndligt fånglade med förtrollning alla åhörare, kännare eller icke kännare, lemnade till en början ej rum för någon kritik och häntydingar. Men snart dömde man lugnare, betraktade med klar blick handlingen, och Parispubliken sade sig att börja med helt tyst, sedan allt högre och högre: »Hvad angår oss Fronden med dess Mazarin och presidenten à Mortier Armand? Spegelfakterier! Vi veta det bättre; hvad man för fram på Comédie italienne är en sann händelse från skräcktiden, den vi alla med ångest och bäfvan, fruktan och hopp upplefvat, hvarifran vi ej genom makt-språk af en Anna af Österrike, utan genom den 9 Thermidor, genom Robespierres störtande befriats.»

De båda auktorerna Bouilly och Cherubini sade sig väl ock detsamma, men de nöjde sig med den vunna, ovanliga framgången, och deras verk fortlevde i Frankrike som »*Les deux journées*», en episod från tiden för Fronden, och annorstädes helt enkelt såsom Cherubinis mästerverk »*Vattendragaren*».

* * *

Vi låta nu vidare Pasqué föra ordet i fråga om bearbetningen af »*Vattendragaren*», då han yttrar sig som följande:

»Hvad textdiktaren Bouilly 1798 icke dristade sig till, det vågar nära hundra år senare med friskt mod den nuvarande bearbetaren af operan, emedan han funnit det riktigt, och dermed också tror sig handla med diktarens och musikerns goda minne och i deras anda. Allt för besvärlig har icke Bouilly gjort mig denna handlingens förflyttning in i den rätta tiden, ty hela gången af denna är så tänkt och hållen, som om de särskilda gripande scenerna endast under terrorismens tid kunnat ega rum. Fasthåller man dessa tankar vid läsandet af originaltexten, så framträder Fronden med Mazarin och Anna af Österrike som en mask, ämnad att dölja den verkliga tilldragelsen. Blott ett och annat på en sådan förvandling syftande ställe i dialogen — mindre i musiken — har behöfts ändrats, och jag har gjort detta så försigtigt och sparsamt som möjligt, att ej allt för mycket försvåra inlärandet af rolernas bekanta text. Hur helt annorlunda, lifligare och naturtrognare framträder ej nu handlingen i denna nya dräkt! Hur innerligare

deltager man icke i det öde, som drabbar den af Valfärdsutskottet och Revolutionstribunalet förföljde emigranten och hans trogna, käleks- och trostarka gemål, än för den af Mazarin hatade parlamentspresidenten, hvars förmodade förbrytelse knappast kan intressera oss! Hur helt annorlunda än den långa och — hvarför ej säga det? — tråkiga berättelsen af Mikeli vid operans slut om Armands benådning genom drottningen, verkar ej den enkla berättelsen, som mannen af folket framställer om Robespierres fall och hans anhängares öde den 9 och 10 Thermidor! Jag tror, att man på detta ställe kan lägga i munnen på hufvudrolens innehafvare dessa fyra versrader ur den då sjungna berömda thermidoristsången öfver Robespierre:

»Despot, med satan i förbund,
Din herskarmakt är nu förbi!
Du frihetsordet bär i mund —
I hjertat bär du tyranni!

Såsom greve Armand i originaltexten har jag tänkt mig den forne greffen Journiac af Saint-Méard (som jag lånar namnet Armand), hvars öde, ända till och med räddningen, passar in i ramen för den nya handlingen. Frikänd af september-mördarne blef han sedan dömd af Revolutionstribunalet och kunde säga om sig, hvad på samma tid en poet sagt om Cazothe, hvilken var utsatt för ett liknande öde:

»Bödlarne frikände honom, men domarne honom fördömde.»

Så mycket om handlingens förläggande till den tid, dit den ovilkorligen hör.

* * *

Bouillys operatext har tre fel, som med tiden gjort sig kännbara, af hvilka Cherubinis mästerverk fick lida. Först och främst är förhistorien till Antonios räddning genom greve Armand ej nog klar för publiken; för det andra begynner operan utan musik, i stället med en spetsborgerligt talad familjescen, och för det tredje är slutsången för knappt hållen i ett så betydande verk. Det senare missförhållandet har man sedan flera år på åtskilliga scener sökt afhjelpa dermed, att man vid tredje aktens slut upprepar den storartade sextetten i första aktens final; en ej riktigt lämplig utväg, alldenstund operans lyckliga slut ovilkorligen betingar en jubelhymn och ej en bönliknande sång. Dessa tre missförhållanden söker min nybearbetning att på följande sätt afhjelpa.

Cherubini skref 1794 en tvåaktsopera *Eliza, ou voyage sur le Mont Bernard* (berget var inte »heligt» den tiden!), hvilken är ett musikaliskt mästerverk af första rangen, men hvars orimliga text, då äfven dess musik den tiden ej blef förstådd, gjorde att operan upplefde högst få föreställ-

ningar och sedan blef glömd. I »Eliza» fann jag i musikaliskt hänseende hela förhistorien till »Vattendragaren», alldeles som om Cherubini särskildt komponerat operan härför, och den erbjuder till och med i ett lavinras, hvarur greve Armand räddar savojudgossen, en ganska vacker, verksam och ej förbrukad effekt. Detta fullständigt förgätna mästerpartitur af Cherubini lemnade mig i fri öfversättning och scenisk bearbetning handling och musik till förspelet i operan »Vattendragaren».

Under åren för skräckväldet blef Cherubini — liksom andra betydande musici den tiden, Méhul, Gossec, Lesueur etc. — tvungen att komponera revolutionssånger af olika slag, hvilka texter voro af förskräcklig natur. Mästaren såges till och med ha nödgats på sjelfva gatan, stående på en afvisare, spela sina melodier för sansculotterna; att med våld inpregla dem, så lydde en befallning af Robespierre, som dock ej kom till verkställighet, emedan upptäckaren af *Être suprême*, det »högsta väsendet», sjelf miste hufvudet. Cherubini har måst skriva flere sådana revolutionshymner, hvilka nu mera knappast kunna uppsåras, emellertid har jag lyckats påträffa en sådan efter mycket besvär. Jag fann salunda ett ode af den 10 augusti 1792 (den blodiga stormningen af Tuillerierna), till hvars text Cherubini satt en praktigt marschmelodi. Denna revolutionshymn (med förmildrad text) sjunger vid ridåns uppgång en skara sansculotter, som drager förbi Mikelis hus, under det familjegruppen i hans hem lyssnar till sången — och operan börjar på det sättet icke utan musik och sång.

Den förut nämnda operan »Eliza» erbjöd mig i sin utarbetade slutsång den jubelhymn, som fattades i »Vattendragaren», och införlifvades på den grund i operans bearbetning.

* * *

Ännu en sak har jag att anmärka — och att anbefalla till öfvervägande. Jag kunde ej emotstå frestelsen att nyttja ett nära liggande och vackert motiv till ett inlägg i operans andra akt, alldeles passande för situationen och som skulle göra den ifrågavarande scenen mera intressant och verksam, oafsedt att den skulle erbjuda första sångerskan, som i denna andra akt har obetydligt att sjunga, tillfälle att föredraga en originel savojudsång. Bouilly och Cherubini skulle säkerligen ej ha låtit något sådant gå sig ur händerna, om handlingen i deras opera spelat 1794 i stället för 1650, särdeles som komponisten just i operan »Eliza» har intygat, att han äfven kunde skriva originella savojudsånger. Ända till revolutionens begynnelse 1789—90 var en af de populäraste figurerna i Paris den vackra sånglystna savojudsken Fanchon, som

i sin originella hufvudbonad, med lyran (liran) vid sin sida, sjöng sina sånger på boulevardernas kaféer och restauranter, öfverallt med sådant bifall, att hon skördade högar af guld. Det vackra, koketta sätt, hvarpå hon ordnade sin hufvudbonad, blef ett mod, som höll sig uppe ända in i vårt århundrade. Med revolutionen försvann Fanchon från Paris, men efter henne uppstodo falska Fanchons i mängd.

Just »Vattendragarens» diktare var det, som i förening med en kollega vid namn Pain bragte Fanchon upp på scenen i en vaudeville, hvilken, öfversatt af Kotzebue, sattes i musik af Himmel såsom sångspelet »Fanchon eller lyrspelelskan» (uppförd i Stockholm 1822—25 och 1855—58) och blef en favorit hos våra förfäder. Bouilly skulle sålunda ej haft något emot att införa en Fanchon i sin opera »Les deux journées» af år 1794.

Mikeli, hvilken med tillhjelp af ett rödt hufvudkläde gör den som bondflicka förklädda grefvinna Constance till en verklig Fanchon, skulle i andra akten, för att göra denna förvandling fullständigare, hänga på henne en lira, och ingenting är naturligare, än att då soldaterna skulle af den vackra savojudflickan, den de muntert proklamera som en ny Fanchon, begära en sång, ackompanjerad af hennes instrument. En originel savojudisk folk- och dansvisa påträffades af mig, och försedd med lämplig text skulle det alls icke skada, om denna införlifvades i den ifrågavarande scenen. Jag hoppas, att detta mitt tilltag att rikta Cherubinis musik med en folkvisa, skall kunna rättfärdigas. — Jag är till och med djerf nog att tro, det vår Carl Maria von Weber, som under ett samtal om »Vattendragaren» (vid en ej så alldeles felfri föreställning i München 1811) i sin förtjusning sagt: »alla musikstycken äro så på sin rätta plats, att man ej kan taga några bort eller lägga några till» — skulle ej haft någon invändning mot ett sådant inlägg, hade operan befunnits på sin naturliga skådeplats af år 1794.

* * *

I Cherubinis komposition är ingenting ändradt, endast förspelets final behöfde några förkortningar. Cherubinis revolutionshymn existerar blott med en bas; denna likasom savojudsången med obligat liraackompanjemang har af hofkapellmästare Ferd. Langer i Mannheim instrumenterats i den store mästaren Cherubinis anda.»

Vanligtvis tages ordet *spela* i samma betydelse som *leka* (tänk på det franska *jouer*) och man förstår derunder endast ett jollrande med konsten.

Om musikalisk uppfostran.

Af C. Haass.

Ingen konst träffar människohjertat så omedelbart och kraftigt som musiken. Derför har den framför all annan konst vunnit inflytande på folkens lif, derför har den från äldsta tider varit känd såsom ifrigt odlad. Ingen konst träder i så nära och direkt förhållande till människolivet alltifrån vaggan och till grafven, som denna, ledsagande oss genom alla lifsfaser. Den skrattar, gråter, beder med oss, muntrar och lyfter oss, låter de glada jubla med ökad lust, skänker de sorgsna tröst. Den skänker vingar åt längtan och hoppet, den alstrar det lågande modet, leder hänförelsen upp till de högsta regioner.

Om tonkonstens underbara makt öfver människans själ ha alla lärde varit ense. Hvad deremot dess moraliska värde för människoslägtets uppfostran beträffar, så ha olika åsikter och meningar herskat. De gamla grekiska filosoferna tillmätte musiken såväl ett sedeförädlande som sedeförderfvande inflytande. Under det Plato, den genialiske grundläggaren till vetenskapen om det ideelt sköna, till stor del förkastar musiken, emedan den sätter lidelserna i rörelse, finner Aristoteles, representanten för den estetiska realismen, just i musiken det verksamaste medlet till att rena lidelsen. Plato tilldelade dock i likhet med Aristoteles åt musiken stort bildnings- och uppfostringsvärde, viljande att hvarje medborgare skulle undervisas i musik. Deri stämmer han öfverens med Luther, som säger, att »musicam måste man i skolorna fasthålla, ither hon är en disciplin och tuktomästarinna, så ock gör människorna mildare och saktmodigare, sedesammare och förnuftigare». Den berömda engelske filosofen på sjuttonhundratalet John Locke, hvilken förkastade allt vetande, som icke hvilade på erfarenhet och verklighetens stränga logik, uttalar sig i fråga om uppfostran uttryckligen emot musikens betydelse med afseende på ungdomens undervisning. Han anvisar den obetingadt sista rummet bland alla läroämnen och menar, att man under detta korta lif har viktigare och nyttigare saker att syssla med. Ännu längre går fransmannen Victor de Laprade i sin stridsskrift »Contre la musique». Han räknar för ett intet tonkonstens högt beprisade moraliska makt och söker bevisa det med att stora och små despoter omhuldat musiken. Den är, menar han, förtryckta folks älsklingskonst. Och likväl fann i de grekiska fristaterna under bildningens blomstringstid musiken en kärleksfull omvårdnad och mera noggrant beaktande af folkets laggivare, än någonsin under den tid, då det sedeförderfvade Rom styrdes af tyranner och despoter.

Granska vi nu åsikterna för och emot musiken, så träder den frågan fram: i hvad hänseende är musiken en moralisk faktor och huru skall man i vår tid rätt uppskatta musiken ur etisk synpunkt!

Under det alla andra konster mer eller mindre tala till förståndet, verkar musiken obegränsadt på vårt sinne. Den är såsom Kant säger: »Uttrycket för det allmänna nödvändiga välbefindandet utan begrepp.»

I dess oinskränkta egenskap som instrumentalmusik förmår den hvarken framställa en bestämd bild eller en bestämd känsla. Allt tonmåleri utan programmatisk förklaring kan ha olika tydning. Den som hör Schumanns »Knecht Ruprecht» (Julbusen) utan att veta hvad den skall föreställa, hur skulle han kunna gissa det, så karakteristiskt än det lilla pianostycket är i och för sig. Kommer den programmatiska titeln hans fantasi till hjälp, då vakna kanhända ungdomsglada julminnen, och bilder från barndomstiden sväfva förbi honom. Julbusen eller julbocken, som han ock kallas, kommer med tunga steg uppför trappan, dörren öppnas och han träder nu in, klädd i pels, med långt stripigt hår och skägg. Det fruktansvärda riset bär han i handen och en säck på ryggen; så skriker han fram mot de förskräckta barnen. Midtelsatsen i det lilla stycket tolkar bönderna hos de ängsliga småttingarne och de allvarliga förmaningarne, åtföljda af äpplen och nötter, som den skälmaktige gubben består, hvarefter han med buller och bång vänder tillbaka och försvinner vid passagerne i styckets sista sats.

Musiken kan genom klangverkan och andra densamma till buds stående medel skildra allmänna yttre tilldragelser och rörelser, men föreställningarne, som vi knyta vid den, lägger vår fantasi in deruti. Musiken kan till exempel bullra och storma eller vagga och susa, den ene tycker sig dervid höra löfven prassla och drömmer sig en vacker vårafton, en annan hör det hviskande samtalet mellan tvänne älskande, en annan tycker sig förnimma åskans dån, havvets brusande, kanondunder och stridslarm.

Så kunde det en gång hända George Sand, Liszts och Chopins väninna, att hon i den vissa tron, att hon hörde Beethovens Eroica, i Pastoralsymfonien, som hon åhörde, utmålade för sig krigsscener och hjeltebilder.

Musiken kan stämma till glädje, vemod, sorg o. s. v., men känslorna af glädje, vemod, sorg etc., som den uppväcker, icke framställer, äro likväl beroende af de särskilda åhörarnes individuella stämningar och bära prägeln deraf. Samma tonstycke, som kanske stämmer ynglingen till trånad, kan hos gubben väcka känsla af resignationens vemod.

(Forts.)

Musikpressen.

På Abr. Lundquists förlag har utkommit:

För piano, två händer:

Schytte, Ludvig: *Melodische Speciale-Etuden*, op. 75. Heft. I: Gebrochene Accorde; Heft. II: Triller und Tremolo; Heft. III: Octaven; å 1,25.

För en röst med piano:

Fahlstedt, Jenny: *Kvirilitt!* Tio visor för de små. Pris 1,25.

Winge, Per: *Pigetanker*, dikt af Christ. Rander, för en mellanstämma (d—e). Pris 50 öre.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit:

För piano, två händer:

Hägg, Gustaf: *Sorgetoner vid Viktor Rydbergs bår*. Pris 75 öre.

Brink, Gustaf: *Kung Erik* af Ferd. Bengzon, arrangement. Pris 1 krona.

Sedström, Hugo: *Strödda Blad*. (Skizz. I skymningen. Romance. Vals-Improptu). Op. 13. Pris 1 kr.

Teilman, Christian: *Nordiska Toner*, lätta fantasier, till begagnande vid undervisningen. 1:a häftet: Svenska folkmelodier. Pris 1 kr. — *Paraphrase sur l'Airs Suédois*, op. 157, dédicée à mr Arthur de Greef, professeur au Conservatoire royal de Bruxelles. Pris 1 kr.

För piano, fyra händer:

Behr, Franz: *4 Lätta Danser* i omfång af 5 toner vid stillastående hand. Pris 1,50.

För piano och violin:

Haydn, Joseph: *Quartett*, op. 50 nr 5, arrangerad af L. A. Nydahl. Pris 1,50.

För en röst med piano:

Liedberg, Hildur: *Visa: »Små blommorna stodo i glänsande rad»* (f—f eller ass), ord af Augusta Braunerhjelm. Pris 50 öre.

Parker, Henry: *Jerusalem*, för mezzosopran (c—e). Pris 75 öre.

På Brödrene Hals' förlag, Kristiania, har utkommit:

För en röst med piano:

Arlberg, Hjalmar: *Ein Lied aus R. Baumbachs »Frau Holde»* (»Es geht ein lindes Wehen») seinem Freunde Wilhelm Kloed. Pris 50 öre.

Etyderna af Schytte, den sedan 1887 i Wien som pianoprofessor bosatte danske pianisten och produktive komponisten, äro lika melodiskt underhållande som instruktiva, hvilket man kan vänta af denne intressante tonsättare och musikpedagog. Etyderna stå till en del öfver medelsvårigheten. På första sidorna i Heft. I, trettande

takten från början, bör h i första basackordet ha ett $\frac{7}{4}$ framför sig för mera tydlighets skull. Att tryckningsåret 1893 står utsatt på häftena finna vi berömvärdt. Dessa etyder skola säkert vinna stor spridning.

»Pigetanker» af Winge, kapellmästare vid Kristiania teater, ha vi såsom sänd från Warmuth i Kristiania anmält i början af året. Den enkla sången med dess till den skålmska texten funna melodi kan väl rekommenderas.

Jenny Fahlstedts sänger äro, som sig bör, mycket lätt satta med enkla harmonier och melodier, väl lämpade till den för barnen passande texten. Häftet innehåller: Rosenknoppen. Fågelqvitter. Kycklingarne. Bakningsvisa. Lek och allvar. En barnsaga. I skogen. När jag blir stor. Tuppen. Sparfungen. Orden äro i tre sänger af A. Gellerstedt, i tre efter H. V. Kålund (hvars dikt »När jag blir stor» tycks passa bättre för en gosse än för en flicka), vidare efter Ingemann, Thecla Knös och Richardt. Tonhöjden i sångerna går ej högre än till tvåstr. e.

Den nationalsorg, som den snillrike tänkaren och skalden Viktor Rydbergs död nyss framkallat, har fått ett stämningfullt och gripande musikaliskt uttryck i de »Sorgetoner», som till hans begrafning den 26 september i Klara kyrka komponerades af dess organist, den både såsom sådan och som tonsättare framstående direktör Gustaf Hägg. Pianohäftets vignett bär ett fint porträtt af den hädangångne.

»Strödda blad» af den bekante unge tonsättaren Hugo Sedström äro rätt anslående stycken, af hvilka det längsta, valsen, är i mera briljant salongsstil. — Den af pianoläraren vi Musikaliska akademien, hr Gustaf Brink, arrangerade omtäckta sången af Bengzon är ett elegant salongsstycke med af arpeggier uppbyggt sångtema, för öfrigt ej svårt att utföra. — Teilmans »Nordiska toner» i mycket lätt och harmoniskt enkelt arrangement med angifven fingersättning bör blifva välkomna för unga pianospelare. De innehålla folkvisorna »Liten Karin», »Om dagen vid mitt arbete», »Mandom, mod och morske män», »Du gamla, du friska», Vermlandsvisan, Halling och Polska. »Paraphrasen» utgöres af variationer till den bekanta polskan »Strömkarlen spelar».

I Behrs fyrhändiga danser är primostämman beräknad för nybörjare; secundostämman är ej heller svår och kan lätt skötas af något mera försigkomna elever, som kunna reda sig med oktavgrepp och enkla ackord. — För dem, hvilka ej ha tillfälle att som deltagare i stråkvartett göra bekantskap med fader Haydns sköna kvartettmusik, skall det ofvannämnda arrangementet af Nydahl bereda ett angenämt duettspel.

Af sångerna är Parkers »Jerusalem» den störst anlagda, en kyrkoaria så-

som den synes vara med biblisk text. Visan af fröken Liedberg är vackert melodisk och enkel. I våras hade vi tillfälle att vid tonsättarinnans konsert härstädes påpeka hennes begåfning äfven för komposition. — Hr Hj. Arlberg måtte debutera som komponist med sin »Lied». Debuten är rätt lyckad, och sången förtjenar uppmärksammas af herrar bas- och barytonsångare.

Ett och annat från musikverlden.

Upptäckta musikstycken. En för länge sedan förlorad aria af Mozart har nyligen påträffats af dr E. Kauffmann, professor i musik vid universitet i Tübingen. I ett bref, dateradt den 28 febr. 1778 och förvaradt i det Mozartska museet i Salzburg, skref Mozart till sin far, att han dagen förut komponerat en melodi till orden »Ah non lasciar mi» från »Didone Abandonnata» af den italienske skalden Metastasio († 1782). Musiken förlorades emellertid, till dess dr Kauffmann för kort tid sedan råkat finna en gammal kopia bland sin faders papper, hvilken var en entusiastisk samlare af Mozartska musikstycken och manuskript. Arian, som föregås af ett kort recitativ och som bär inskriptionen »Didone Abandonnata del signor Mozart», lär vara en tjugande osökt melodi utan några musikaliska skönlåter, som gör, att det är omöjligt att misskänna dess ursprung. Den har ackompanjemang för stråkvartett, flöjt, fagott, horn, och är tillägnad fru Dorothea Wendling, den ryktbara sångerskan från Mannheim.

En annan värdefull upptäckt har i dessa dagar gjorts i Berlin af den bekante musikförläggaren Guido Peters bland hans faders efterlämnade papper, nämligen en af Beethovens konceptböcker, daterande sig troligen från år 1809. Den lär innehålla utkast till pianokonserten i E moll, till Körfantasiën och till en komposition, som Beethoven aldrig fullbordade, nämligen en fosterländsk sång till verser af J. Collin. Det har befunnits, att Beethoven afstod från tanken att sätta musik till dessa verser, då den patriotiska sången af den bekante tyske tonsättaren Weigl med samma ord utkom i Wien vid tiden för krigsförklaringen mot Frankrike.

Björneborgarnes marsch har, såsom nog ej alla veta, två svenska texter, en äldre, som begynn »Skuggor från de flydda dar», samt Runebergs »Söner af ett folk som blödt».

Rörande den sistnämnda textens uppkomst berättas, att under ett aftonsamkväm i slutet af 1850-talet hos Runeberg i hans gästvänliga hem i Borgå hade numera aflidne lektorn Emil Fredrik

Maconi för de närvarande vid pianoaccompannement sjungit Björneborgarnes marsch, som högeligen tycktes slå an på Runeberg. En af sällskapet sporde händelsevis, hvarför R. icke kommit att tänka på några »ord» till den populära marschen. I det samma stack lektor Maconi en annotationsbok och en blyertspenna i Runebergs hand; denne började gnola på melodin till marschen, satte sig ned att skriva, och om någon timme hade han färdig den nya Björneborgska marschen. Annotationsboken, der den nedskrefs, har af aflidne Maconi förvarats som en relik. Detta har nu, efter hans nyligen inträffade död, blifvit delgifvet tidningen »Lördagen».

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. operan. Okt. 2. Verdi: *Aida* (Aida, Amneris: fru ar Östberg, Almati-Rundberg; Radames: caval. Morello; konungen, Amonasro: hrr Sellergren, Söderman). — 3, 7, 10. Delibes: *Lakmé* (Lakmé, Ellen, Rose, mstrs Bentzon, Mallika: frökn. Petrini, Karlsohn, Sparrman, fru ar Strandberg, Almati-Rundberg; Nilakantha, Germal, Frédéric, Hadji: hrr Lundqvist, Ödmann, Johanson, Grafström). — 5. Thomas: *Mignon* (Philine, Mignon: frökn. Karlsohn, Lindegrén; Meister: hr Ödmann). — 6, 11, 14. Massenet: *Navarresiskan*. *Skuggbalett*. Leoncavallo: *Pajazzo* (Canio: caval. Morello; Nedda: frökn. Sparrman; Silvio: hr Lejdström). — 9, 13. Cherubini: *Vattendragaren*, dram med sång i tre akter af Bouilly (Constance, Marcellina, Elina; fru Östberg, frökn. Karlsohn, Sparrman; greve Armand, vattendragaren Mikeli, Daniel, Antonio, Semos: hrr Strandberg, Lundqvist, Nygren, Lundmark, Grafström; förste, andre officeren: hrr Sellergren, Johanson; förste, andre, tredje soldaten: hrr Malmjö, Lejdström, Dorff). — 12. Auber: *Fra Diavolo*.

Folkteatern. Okt. 7—9. Sullivan: *Cox och Box*. Lewerth: *Peder Rank och hans fästnö*.

Som Radames i »Aida» har cavaliere Morello* haft sin tredje gästrol dock endast vid en representation. En tillfällig indisposition och en mindre lyckad maskering gjorde detta gästspel mindre lyckadt än de föregående, hvilka syntes bättre lämpa sig för hans nationella temperament. Délibes vackra opera »Lakmé» har åter gått öfverscenen med fröken Petrini i titelrollen, hvilken af henne kreerades vid hennes första debut härstädes d. 15 jan. 1890. Ännu mera konstnärligt utförde fröken P. nu det svåra koloraturpartiet och vann också lifligt erkännande derför; välförtjänt bifall skördade äfven hrr Ödmann och Lundqvist i de andra huf-

* Efter operaprogrammen tillades i cav. Morellos förnamn ett r efter begynnelsebokstafven F i hans biografi Sv. Musiktidning nr 15. Å hans visitkort ha vi sedan funnit namnet stafvadt Federico, medan det egentliga italienska stafningssättet är Federigo (vårt Fredrik).

vudrolerna. Som Mallika uppträdde fru Almati-Rundberg för första gången och likaledes frök. Sparrman som miss Rose. Operan gafs senast 1892 i nov. med fröken Petrini och äfven i nov. 1891 af fru Sigrid Arnoldson, båda såsom gäster i titelrolen. I »Pajazzo» har Nedda haft en ny representant i frök. Sparrmann, som dervid lyckades rätt väl så i spel som sång, ehuru väl koloraturen i fågelarian ej kom till sin rätt. Hr Lejdström var äfven mycket tillfredsställande i Silvios för honom nya rol. — Cherubinis mästerverk »Vattendragaren» har åter gått öfver operascenen med god rolbesättning. Det lärer operastyrelsen till heder att icke förgäta de gamla mästerverken, äfven om de till en viss grad, såsom denna, bära en ålderdomlig prägel i handling och musik. Den ädla ton-diktningen i »Vattendragaren» bör dock länge kunna skänka stor njutning och libretton är förtjenstfull med scener som ännu förmå spänna intresset. Det vore skada om operan nu efter blott ett par representationer skulle nedläggas; det skulle vittna om en förskämd smak hos vår musikaliska publik, om intresse skulle saknas för åhörande af ett så värderikt musikverk. Såsom den hederlige vattendragaren Mikeli firade hr Lundqvist likasom förr en verklig triumf. Operan gafs för öfrigt väl under hr Halléns ledning. Efter denna opera har uppförts samma afton en rätt vacker balett af operans balett-mästare hr Glasemann, hvarvid Rubinstein's sköna, från konserter kända, balettmusik i hans opera »Ferramors» blifvit använd.

Från in- och utlandet.

Kungl. operan. Cherubinis »Vattendragaren», senast här gifven den 5 mars 1886, har åter upptagits, nära 10 år efter senaste repris den 2 febr. 1885. Nära 16 år hade då förflutit sedan den uppförts å vår operascen, der denna »dram med sång», öfversatt af E. U. Nordforss, först uppfördes den 25 febr. 1805, efter att ha på Arsenalteatern uppförts redan den 2 dec. 1803 och der till den 1 dec. 1809 gått 40 gånger öfver scenen. Allra första uppförandet af operan, hvars franska titel är »Les deux journées ou le porteur d'eau», egde rum den 16 jan. 1800 å Faydeau-teatern i Paris. Fem år förut — sålunda för 100 år sedan — blef Cherubini vid Pariskonservatoriets grundande en af dess inspektörer.

Af dem, som nu inneha hufvudpartier i operan, återfinna vi från senaste uppförande endast hr Lundqvist, Selligren och Lundmark.

Från operans upptagande i maj 1837 har rolfördelningen varit följande:

Grefve Armand: hr Lindström, Pfeiffer, O. Strandberg, Labatt, Sellman, Arnoldson, nu M. Strandberg.

Constance, hans hustru: fru Enbom, m:llna Berwald, Jenny Lind, Röske, Ström, fru Michaeli, fröken Ek, nu fru Östberg.

Mikeli, savoyard och vattendragare: hr Fr. Kinmansson, Walin, Sandström, Lundqvist.

Daniel, hans far: hr S. Kinmansson, Hjortsberg, Walin, Håkansson, Weiss, nu Nygren.

Antonio, Mikelis son: hr Wennbom, Lundbergh, Söderberg, Dahlgren, Bröderman, Lundmark.

Marcellina, Mikelis dotter: m:llna Ch. Ficker, Fundin, fru Strandberg, m:ll Sörling (debut), fru Edling, nu fröken Karlsohn.

Semos, förpaktare: hr Deland, Heyligering, Sandstedt, Ohlsson, nu Grafström.

Elina, hans dotter: fruarna Gelhaar, Hjortsberg, m:llna Eneberg, Lundequist, Wideberg, Laurin, nu fröken Sparrman.

1:e officeren: hr Almlöf, Uddman, Lundbergh, Selligren.

2:e officeren: hr Michal, Walin, Lemken, Holmgren, Weiss, Rosén, Håkansson, nu Johanson.

1:e soldaten: hr Pfeiffer, Habicht, Wennbom, Ohlsson, Malmjö (äfven nu).

2:e soldaten: hr Sandberg, Levnos, Jacobsson, Grevillius, Christiernsson, nu Lejdström.

3:e soldaten: hr Öberg, Holmgren, Westerberg, Dorff (äfven nu).

Cherubinis porträtt med biografi var med anledning af förra reprisens intaget i denna tidnings andra nummer årgången 1885.

I likhet med hvad som förekommer på flera utländska scener kommer K. operan att under spelåret en gång i månaden gifva en billighetsföreställning med så nedsatta pris, att en större allmänhet billigt nog kan få höra några af de mest populära operorna på repertoaren. Den första af dessa föreställningar egde rum lördagen den 12 oktober, då Aubers omtyckta opera »Fra Diavolo» uppfördes. Anteckning till abonnement å 25 föreställningar, börjande med november månad, kan ega rum i operans kansli, Blasieholmshamnen nr 5, dock kommer abonnementet att bero på anslutningar från publikens sida och sålunda afgöras efter teckningens afslutande den 28 dennes. Abonnementet erbjuder, utom fördelen af att disponera en bestämd plats, mellan 10—20 procents rabatt å gällande biljettpris, då naturligtvis äfven förköpstillägg undvikes.

Filharmoniska sällskapet ämnar under musikåret 1895—96 gifva tre abonnementskonserter med biträde af framstående sångsolister och k. hofkapellet.

Programmet till den första konserten upptager ett här icke utfördt större romantiskt verk, nämligen Schumanns

musik till scener ur Goethes »Faust», som är egnadt att i flere hänseenden starkt intressera konstvänner. Vid andra konserten, der orkester likaledes medverkar, skola sjungas dels Gades synnerligt framstående och omtyckta konsertkantat »Elverskud», dels ett antal körer a capella af svenska tonsättare. Till tredje konserten, som är afsedd att utgöra kulminationen af sällskapets verksamhet under säsongen, har valts ett stort oratorieverk, nämligen Händels verkningsfulla »Simson», hvilket oratorium ej hörts i Stockholm sedan det för mer än 20 år sedan gafs här med Upsalakrafter under J. A. Josephsons ledning.

Abonnement å 10 kr. till de tre konserterna, berättigande äfven till närvaro vid sällskapets öfningar och dervid utförda musikföredrag, kan tecknas i Abr. Lundquists hofmusikhandel och vid repetitionerna, som hållas måndagsaftnarne i Musikaliska akademien.

Lillian Sandersons förut omnämnda konsert härstädes eger rum i Vetenskapsakademians hörsal den 26 oktober.

Lady Hallé — fru Wilma Neruda-Norman är stadd på en skandinavisk turné, som börjar i Danmark.

Vilhelm Stenhammar, den begåfvade unge tonsättaren, har fått sin första, förut omnämnda, opera, »Gildet paa Solhaug», antagen på Berlins kungl. opera. Censuren har uttalat, att det är ett af de talangfullaste moderna arbeten, som varit inlemnade under loppet af flera år. Samme tonsättares stråkquartett skall inom kort utföras i Berlin af den berömda böhmiska stråkquartetten.

Sven Scholander är för närvarande stadd på en turné i de större danska landsortsstäderna.

Vid Aulinska quartettens kamarmusiksäsong 1895—96 äro följande kamarmusikverk påtänkta att uppföras å andra och följande soaréer:

Stråkquartetter af Alex. Glazunov (ryss) och F. Busoni (italienare); **stråkquintetter** af A. Dvorák och A. Bruchner (wienare); **pianoquintetter** af Joh. Brahms och F. Gernsheim, samt **piano-violinsonater** af César Franck (orgelprofessor vid Pariskonservatoriet, död 1890) och Emil Sjögren, hvilka samtliga verk äro nyheter.

Dessutom äro ämnade att utföras äldre verk af Bach, Mozart, Beethoven, Schumann, Tschaikowsky, Norman och Berwald.

Fröken Emma Skärlén, den begåfvade unga svenska sångerskan, som konserterat i Finland, gaf nyligen en konsert i Solennitetssalen i Åbo. »Publiken fick», säger Åbo tidning, bland annat, »göra bekantskap med en om-

fångsrik, frisk och sympatisk röst, hvars lägsta toner egde ett säregnet behag samt med ett, genom lycklig förening af ungdomlig käckhet och känsligt uttryck, särdeles vinnande föredrag.» Sångerskan sjöng arior ur »Mignon» och »Faust», visa af Lindblad samt »med förvånande rent finskt uttal» en finsk folkvisa. Hon belönades med starka applåder och blommor.

Fröken Signe Hebbe, den utmärkta lärarinnan i sång, plastik och rolinöfning, annonserar i dagens nummer om fortsatt undervisning efter sommarferierna.

Fröken Agnes Jansson kommer, enligt hvad som telegraferas till St. D. från London, att i dagarne taga afsked af publiken af på Covent garden-teatern i operan »Carmen». Hennes afgang från scenen hörrör sig af hennes förestående giftermål med konsul Fischer. De nygifta skola bosätta sig i Skotland.

Hr Oscar Lejdström, den värderade konsertsångaren och sångläraren, har återtagit sina lektioner för innevarande säsong. Se annonsen å sista sidan.

Fröken Hildegard Werner, den i Newcastle-on-Tyne bosatta svenska damen, om hvars musikaliska och journalistiska verksamhet i Old England vi vid åtskilliga tillfällen haft anledning att berömma oss, har nu återkommit till sin engelska vistelseort efter ett långvarigt besök i Skandinavien. De intryck, hon från den stockholmska och köpenhamnska musikverlden medfört hem, har hon redan hunnit delgitva i några meddelanden till den ansedda tidskriften London Musical News.

Värdefull autograf. Upsala universitetsbibliotek har genom välvillig bemedling af envoyén H. Åkerman nyligen fått mottaga en relik af synnerligt värde, i det Jenny Linds efterlevande make, hr O. Goldschmidt i London, till detsamma förärat ett egenhändigt sångverk af E. G. Geijer: »Mina två sista visor» (Vid ingången af det 60:e året och Sparfvens visa), som den store diktaren den 16 februari 1842 »med tusende hjertliga helsningar» öfversände till den unga sångerskan, som då vistades i Paris. Vid slutet har Geijer tillskrifvit: »Nel silenzio ancor con voti e prieghi». Tasso.

Ny uppfinning i pianofabrikationen. Hr Robert Berg, chef för Skandinaviska orgelfabriken och bekant genom åtskilliga förbättringar i orgelbygget, har gjort en uppfinning i pianokonstruktionen. Genom ett enkelt koppelsystem sättes hvarje tangent och dess hammare i förbindelse med öfver- och underliggande oktaver, hvarigenom ac-

korden varda så fylliga, att med två händer kan åstadkommas samma verkan som hittills med fyra. Koppelmekanismen kan efter behag användas hel eller delvis, i diskanten, basen eller mellanregistret. Mekanismen kan för billigt pris anbringas på hvarje piano och torde särskildt i amatörkretsar och vid utförandet af dansmusik komma till nytta. Den väckte mycket lifligt bifall bland de inbjudna och förtjenade det äfven på grund af den sinnrika men dock rätt enkla idén.

Henri Marteau gästar åter vårt land och gaf den 12 oktober i förening med sångerskan Almira Dalma och med biträde af dr K. Valentin en konsert i Göteborg å realläroverkets stora sal. Hr Marteau spelade bland annat Suite af Sinding, samt af Bach, »Meditation» af Massenet (honom tillägnad). Slutnumret var ett af honom komponerad »Ave Maria» för sopran, violin, orgel och piano. Hr Marteau (till utseendet nu något förändrad, med mindre långt hår och mera skägg) väckte som vanligt förtjusning med sitt spel. Fröken Dalma är en behaglig ung, amerikansk sångerska, hvars talang ännu icke lär hunnit full mognad.

Göteborg. Å stora teatern afslutade Selanderska sällskapet sin sejour den 2 oktober med »Tiggarestudenten», hvari fröken Gerda Grönberg uppträdde som gäst. Redan den 4 började der Fröbergsska sällskapet med »Sjökadetten», hvarpå följde »Lilla helgonet» med fru Edla Lund-Johansson som Denise. Den 10 oktober gafs »Konung för en dag», då hr Carl Carlander spelade Mossul, fröken Gerda Pettersson Nemea och hr Ax. Lindblad Zephoris. »Lilla hertigen» har äfven gifvits med fru Elisabeth Hjortberg som gäst. Fru Hjortberg verkar nu här egentligen som sånglärarinna.

Från våra grannländer.

Kristiania okt. 1—13. Å Kristiania teater har under denna tid ej gifvits någon pjäs med musik. På Eldorado fortfar Lindbergska sällskapet med talpjäser. Konserter ha deremot gifvits. Violinisten fröken Frida Scotta (Schytte) har gifvit tre sådana och vid dem varit biträdd af sångerskan Margarethe Boye och pianisten fröken Anna Thorup. Lokalen har varit bröderna Hals' konsertsal, der äfven sångerskan fröken Margarethe Petersen konserterat med biträde af pianisten, fröken Bella Edwards. Fröken Petersen gaf derefter äfven en »romansafon». Musikföreningen gaf den 12 oktober sin första konsert för säsongen med biträde af fru Ellen Gulbranson och Edv. Grieg under hr Iver Holters ledning. Programmet upptog: 1. Svendsen: »Zorahayda», legend för orkester, 2. Massenet: Aria ur »Cid», 3. Grieg: »Legend» för

stråkorkester (1:a gång manuskript), 4. Grieg: Sång för orkester, 5. Selmer: »Scène funebre» för stor orkester. Griegs »Legend» är bygd på en melodi af Fredr. Due, norsk minister i Paris, talangfull dilettant. Selmers komposition säges ega ett godt hufvudmotiv men sakna klangskönhet.

Helsingfors okt. 1—12. Svenska teatern, som nu återfått fru Castegren, har återupptagit operetten »Lili» med henne i Amelies parti. Af konserter har Filhamoniska sällskapet under månaden gifvit flere med instrumental-musik i brandkårshuset, der Fisk Jubilee Singers annonserade sista konserten den 6 oktober. Samma dag konserterade ett par unga sångerskor, Naema Friberg och Elli Forsell, hvilka ämnat utbilda sig i Italien, hufvudsakligen för lärarinneskolan. — Helsingfors' Musikinstitut hade den 7 oktober sin första musikafton, då bland annat gafs violinsonat af Sinding, Beethovens sonat op. 2 nr 3 m. m. pianomusik och sånger af Schubert, Tschaiowsky etc.

Köpenhamn okt. 1—14. Kongl. teatern har under denna månad haft på spellistan »Liden Kirsten», Pajazzo, Carmen (med fru Oselio-Björnson) och baletten »Sylfiden». — På Casino-teatern har svenska operettsångerskan fru Emma Berg skördat stort bifall i »Sjökadetten» för sitt behagliga spel och sin anslående sång. Hon lär der vara engagerad för 25 representationer. Konserter ha gifvits här af en ung barytonist Svend Ehlers, nyss hemkommen från studier i utlandet, samt af pianisten fröken Marie Andersen, elev af konservatoriet och prof. Mallings.

Bayreuth. Wagner-föreställningarna nästa år ega rum å följande dagar: 19—22 samt 26—29 juli, 2—5, 9—12 och 16—19 augusti. »Die Nibelungen» gifves på detta sätt i fem serier.

Berlin. »Silvano», Mascagnis nya opera, har rönt stor framgång i Berlin. Texten är af Targioni Tozzetti. Handlingen afspelas mellan två fiskare, Silvano och Renzo, samt den förres trolofvade, Mathilda. Silvano har uttjent ett straff och återväntas till sin by. Mathilda motser hans ankomst med oro, ty hon är honom ej trogen, och Renzo är hennes älskare. För den återkomne Silvano tillstår Mathilda sin skuld och visar sig ångerfull. Renzo vill dock ej afstå från henne; han tvingar henne att bevilja honom ett möte under hotelse att eljest döda Silvano. Mathilda nödgas gifva vika. Silvano öfverraskar dem båda, och då han af Mathilda får veta sammanhanget, nedskjuter han Renzo, hvarpå han beger sig på flykten. Mathilda nedfaller medvetlös.

Kassel. »Bronshästen», Aubers bekanta, men mycket sällan uppförda opera, hvilken omarbetats af Humperdinck och i detta nya skick gafs först d. 10 nov. 1889 i Karlsruhe (Se Humperdincks biografi med porträtt i Svensk Musiktidsning d. å. nr 14) har nyligen å hotteatern i Kassel gjort stormande lycka. Humperdinck, som var närvarande, inropades under skallande applåder.

Dödsfall.

Mertke, Eduard, pianist och kompositör, född 1833 i Riga, död 25 sept. i Köln. M. har lefvat som musikalärare i Elsass, Schweiz och i Mannheim samt sedan 1869 som pianolärare vid konservatoriet i Köln. Han var känd som förtäfflig pianopedagog. Bland hans kompositioner må nämnas en 1872 i Mannheim uppförd opera »Lisa oder die Sprache des Herzens», en kantat »Des Liedes Verklärung», pianostycken, »Tekniska öfningar» för piano m. m.

Hvarjehanda.

Huru Humperdincks »Hans och Greta» uppstod, berättar kompositörens yngre syster, fru Adelheid Wette, i »Wiener Mode».

Adelheid Humperdinck, som var född den 4 september 1858 i Siegburg, var 17 år gammal, då hon förlofvade sig med en Bonn-student, Herman Wette, hvilken är bosatt i Köln som läkare och skriftställare. Strax derpå kallades hennes fader till Xanten som direktör för lärarinneseminariet derstädes. Hennes förkärlek för sällskapspektakel och deklamation af egna och främmande dikter fann här riklig näring. Snart följde hon sin trolofvade som lycklig maka till Köln; och då under årens lopp fem blomstrande barn förökade familjens lycka, blef äfven den poetiskt anlagda maken och modern en sagoförfattarinna för barnen. »Onkel Engelbert» måste leverera melodierna dertill, och då hon en dag på särskild önskan af de båda äldsta barnen hade gjort färdiga verserna till »Hänsel und Gretel», skickade hon dem till sin broder med en bön, att »han skulle göra en smula musik till dem». Strax der-

på erhöill hon af sin broder det begärda jemte följande skrifvelse: »Kära Adelheid! Nästan med omgående post sänder jag dig den önskade musiken och hoppas, att den behagar dig lika mycket som verserna behaga mig. Skrif snart till mig, huru du finner sångerna. Hjärtlig hälsning. Engelbert.» Härmed följde ett nothäfte med påskrift: »Hänsel und Gretel, ett barnkammarefestspel af A. W., satt i musik af onkel...», härafter med nottecken *ebb.* (Engelbert Humperdinck kallades af sin systers barn för onkel Ebebe.) Af den »smula musik», som detta nothäfte innehöll, har blifvit den snart verldsbekanta operan »Hänsel und Gretel».

Hos mången är kärleken ingenting annat än en egenkärlek à quatre mains.

Obs. Humperdincks Obs.

— »Hans och Greta», kompositörens — porträtt med biografi finnes infördt i Svensk Musiktidning nr 14 för i år.

Oscar Lejdström,

Sånglärare.

Mäster-Samuelsgatan 35.

Kurs i **plastik** samt undervisning i **sång** efter den italienska sångmetoden i förening med **instuderande af roller**, med särskildt afseende fäst vid frasering och diktion, meddelas af

Signe Hebbe

Sturegatan 24, Stockholm.

J. G. MALMSJÖ,

Piano-Fabrik,
Göteborg,

etablerad 1843,

Kgl. Hofleverantör

FLYGLAR och PIANINOS,

prisbelönta med

Nitton Första pris

vid utställningarna i

STOCKHOLM 1851	PARIS 1867	UDDEVALLA 1874
GÖTEBORG 1860	GÖTEBORG 1871	PHILADELPHIA . . 1876
KARLSTAD 1862	KÖPENHAMN 1872	BORÅS 1880
LONDON 1862	WENERSBORG 1872	MALMÖ 1881
MALMÖ 1865	WIEN 1873	ÖREBRO 1883
STOCKHOLM 1866	RUGBY, ENGLAND. 1873	KÖPENHAMN 1888

samt senast å Industriutställningen i Göteborg 1891

Handtverks- och Industriföreningens

Hederspris.

OBS.!

Den enda svenska pianofabrik, som vid täflan alltid erhållit högsta priset.

OBS.!

Talrika vitsord från framstående konstnärer föreligga.

Garanti lämnas i minst fem år för instrumentets hållbarhet och varaktighet.

Säljas på **bekväma afbetalningsvilkor**. Gamla instrument tagas i utbyte.Skandinaviska Orgelfabrikens
Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten enhälligt vitsordade för att vara de **bästa** i Norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.
Kontor och utställning i Stockholm:
Mästersamuelsgatan 24.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och Orglar från in- och utländska utmärkta Fabriker till de **billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechters berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.

43 Regeringsgatan 43.

Flyglar, Tafflar och Pianinos från J. G. Malmsjö.

Innehåll: Esther Sidner (med porträtt).

— »Vattendragaren», opera i tre akter jemte ett förspel: »Resan öfver S:t Bernhard» af Cherubini, handling och text i ny bearbetning af Ernst Pasqué. — Om musikalisk uppfostran, af C. Haass. — Musikpressen. — Ett och annat från musikverlden. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Hvarjehanda. — Annonser.